

Lessons learned Veiligheidsbeleving

Op donderdag 10 oktober kwamen ruim 50 professionals van gemeenten, Rijksoverheid, politie, veiligheidshuizen en woningcorporaties tijdens een CCV Uitgelicht bijeenkomst bijeen om antwoord te krijgen op vragen als: Waar hebben we het eigenlijk over bij veiligheidsbeleving? Hoe is het ermee gesteld in Nederland? En wat kun je lokaal doen om de veiligheidsbeleving te verbeteren? De antwoorden werden gegeven door Robert Flos (ministerie van Veiligheid en Justitie), Marnix Eysink Smeets (LEV), Sten Meijer (het CCV) en Sandra Coolen (gemeente Tilburg).

LESSONS LEARNED

Hieronder staan de belangrijkste en opvallendste uitspraken en adviezen, de zogenoemde 'lessons learned', van deze bijeenkomst.

Een doelstelling op veiligheidsbeleving brengt focus aan

Wetenschappers zijn van mening dat een doelstelling op veiligheidsbeleving niet zinnig is. In de aanpak zijn er namelijk teveel aspecten die een rol spelen en invloed hebben op het resultaat. Daardoor weet je niet goed wat wel of niet heeft bijgedragen aan de doelstelling. Robert Flos gaf aan dat een doelstelling wel zinvol is als je daarmee veiligheidsbeleving als afzonderlijk aandachtspunt meer op de kaart wilt zetten. Je zorgt dan bijvoorbeeld voor meer bewustwording, zowel op bestuurlijk, management- als uitvoerend niveau. Ook het huidige kabinet Rutte II stelde zich een doel op dit thema: de onveiligheidsbeleving, zoals gemeten in de Veiligheidsmonitor, tussen 2012 en 2017 met tien procent verminderen.

Een harde aanpak van **high impact crimes** draagt bij aan daling onveiligheidsgevoelens

De bestrijding van overvallen, straatroof, geweld en woninginbraken hebben de hoogste prioriteit voor minister Opstelten. Het zijn delicten die een grote impact hebben op het slachtoffer, zijn directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de maatschappij. Een harde aanpak van deze criminaliteit moet bijdragen aan een daling van onveiligheidsgevoelens. Andere zaken waar aandacht voor is, is high impact overlast. Hier gaat het om in juridische zin wellicht onbetekenende gedragingen, maar die door de lading die ze in een bepaalde setting meekrijgen, een enorme doorwerking hebben op de veiligheidsbeleving van (bepaalde) burgers.

Overwegend gaat het best goed met de veiligheidsbeleving in Nederland, maar niet overal

Bepaalde wijken hebben wel degelijk een serieus probleem als het om de veiligheidsbeleving gaat. Alles overziend valt het namelijk best mee, of zoals Marnix het verwoordde: "*Veiligheidsbeleving is een groter en kleiner issue dan vaak wordt gedacht.*" Marnix bedoelt hier te zeggen dat veiligheidsbeleving in sommige wijken prioriteit moet hebben, maar dat over het algemeen de veiligheidsbeleving in

versie

Nederland positief is. Als de veiligheidsbeleving als **problematisch of disfunctioneel** wordt beschouwd, dan is bestuurlijke én beleidsmatige aandacht noodzakelijk.

De **beïnvloedbare factoren** zitten vooral in de situationele context

Belangrijk om te weten is dat beleid met name invloed heeft op de situationele factoren: de institutionele, sociale, fysieke en criminele omgeving. Persoonlijke factoren hebben een groot effect op de veiligheidsbeleving, maar zijn vanuit het beleid maar beperkt te beïnvloeden. Hetzelfde geldt voor de algemeen maatschappelijke factoren en de landelijke media.

Gebruik de Tafel van 12 als richtinggevend kader om de veiligheidsbeleving te verbeteren

De Tafel van 12 is een overzicht van factoren die in een specifieke situatie van invloed (kunnen) zijn op de veiligheidsbeleving, én die zich lenen voor beïnvloeding via het beleid. De Tafel van Twaalf bestaat uit drie hoofdgroepen, elk met vier factoren. Klik [hier](#) voor een overzicht van die 12 factoren.

Gebruik het vernieuwde webdossier van het CCV om er concreet mee aan de slag te gaan

Sten introduceerde het vernieuwde CCV-webdossier Veiligheidsbeleving. Hij benadrukte het belang van het hebben van een goede vindplaats op het thema veiligheidsbeleving: het geeft professionals handvatten om met dit toch wat abstracte thema aan de slag te gaan. Het vernieuwde [webdossier](#) is te zien als die vindplaats: www.hetccv.nl/veiligheidsbeleving.

Bezint eer ge begint... Wees nieuwsgierig naar de achtergronden van een verondersteld probleem en voer altijd een nadere analyse uit

Zijn er aanwijzingen dat de veiligheidsbeleving ergens in het geding is, doe dan altijd een nadere analyse. De analyse geeft antwoord op de volgende vraag: waarom is er voor wie een probleem, wat zijn de belangrijkste factoren die dat probleem in de hand werken en welke aanknopingspunten zijn er voor een aanpak? De gemeente Tilburg heeft voor de wijk **De Besterd** een aparte analyse uit laten voeren. Er was sprake van een hoge score op onveiligheidsgevoelens. Deze hoge score was niet te verklaren uit bestaande inzichten en onderzoeken over de wijk. Er leek daardoor sprake van een zogenaemde **perception gap**. De analyse toonde aan dat het wel

meeviel met die *perception gap*, maar dat er door organisaties in de wijk anders gecommuniceerd moest worden.

Communiceer op een zodanige manier over veiligheid en veiligheidsbeleid dat onveiligheidsgevoelens niet nodeloos worden versterkt

In 2012 stelde de gemeente Tilburg een plan van aanpak op voor 11 aandachtswijken, waarin communicatie een belangrijk aspect was. Een uitvloeisel daarvan was dat bij het ruimen van een hennepplantage er anders gecommuniceerd zou worden dan voorheen. Nu werden alleen de burens ingelicht van het betreffende pand en niet de hele buurt of straat. Ook het bord "Hennepkwekerij ontmanteld" werd nog maar één dag op de gevel geplaatst in plaats van twee weken. Een andere communicatiemaatregel die genomen werd, is dat er een tent in de buurt wordt geplaatst als er bij een woning is ingebroken. Bij deze tent kunnen bewoners informatie opvragen over de bewuste woninginbraak als ook preventietips krijgen om een eigen woninginbraak te voorkomen. Bewoners krijgen daarmee een handelingperspectief. Het signaal dat deze tenten afgaf was tevens gericht aan de inbrekers zelf. Inbrekers zijn vaak gelegenheidsdieven die in de directe omgeving wonen. Het totaal aan inbraken daalde met 24%. De maatregel lijkt daardoor succesvol.

Meer weten of hulp nodig?

Het CCV helpt bij de aanpak van veiligheidsbeleving. Wil je meer informatie, een presentatie, workshop op maat, een klankbord of advies, mail met [Sten Meijer](#) of bel hem op 06 13 304 813 om de mogelijkheden te bespreken.